

«Ақтөбе қаласының білім бөлімі» ММ
«BILIM QAZYNA» КММ
ЖШС «Nursultan 77» балабақшасы ММ

Ақтөбе қаласы Білім бөлімінің
2026 жылғы «28»
№ 566
қарарымен
БЕКІТІЛДІ

БАҒДАРЛАМА

«Жол ережесі»
(ересек топқа арналған)

Ақтөбе қаласы, 2026 жыл

Бағдарлама негізі: М.Қасымованың «Жол және жолаушы» оқу құралын
(«Алматы» баспасы 2009 жыл) негізге ала отырып, «Жол ережесі»
бағдарламасы ересек топқа арналып жазылған.

Құрастырған: Табышева Лаззат Таукеновна, әдіскер, «Педагог-сарапшы»
Пайдаланушы: Жұмашова Салтанат Аққазыйқызы, тәрбиеші

ЖШС «Nursultan 77» балабақшасының педагогикалық кеңесі отырысында
«Жол ережесі» бағдарламасы талқыланды.

Хаттама №1

«__» «__» 2026 жыл

«Nursultan 77» балабақшасының меңгерушісі:

Л.Т.Табышева

Қалалық сараптау комиссиясының отырысында «Жол ережесі» бағдарламасы
мақұлданды.

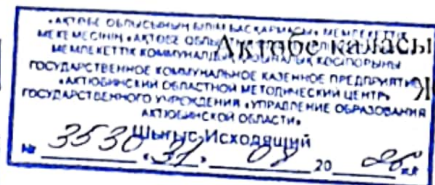
Хаттама №2

«31» 08 2026 жыл

Қалалық сараптау комиссиясының төрайымы

М.О.Қосымбаева

ЖШС «Nursultan 77» балабақшасының тәрбиешісі

Жұмашова Салтанат Аққазыйқызының

«Жол ережесі»

тақырыбындағы бағдарламасына

ПІКІР

«Жол ережесі» бағдарламасы ересек топ тәрбиеленушілеріне арналған, мазмұны балалардың жас ерекшеліктері мен психологиялық мүмкіндіктеріне сәйкес құрастырылған, тәрбиелік және практикалық маңызы жоғары бағдарлама деп бағалаймын.

Бағдарламаның негізгі мақсаты – мектепке дейінгі жастағы балаларға жолда жүру ережелері туралы қарапайым түсінік қалыптастыру, көшеде және қоғамдық орындарда қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету, жол-көлік оқиғаларының алдын алуға бағытталған қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

Бағдарлама мазмұнында балалар үшін маңызды тақырыптар: «Жол ережесін білейік, аман-есен жүрейік», «Абайла бөбегім», «Жолдан өте білейік», «Жолда абай бол», «Көлік жүргізушінің міндеті», «Көшедегі көліктер», «Жол атасы-бағдаршам» және басқа да тақырыптар қамтылған. Бұл тақырыптар арқылы балалардың жолда өзін дұрыс ұстау, бағдаршам түстерін ажырату, жол белгілерін тану, жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану және көліктердің қозғалысына назар аудару туралы білімдері қалыптасады.

Бағдарламаның ерекшелігі – жол ережелерін балаларға тек теориялық түрде түсіндіріп қана қоймай, дидактикалық және қимылды ойындар, көрнекіліктер, жұмбақтар, тақпақтар, жағдаяттық тапсырмалар және практикалық жаттығулар арқылы меңгертуге мүмкіндік береді. Мұндай әдістер балалардың қызығушылығын арттырып, алған білімдерін күнделікті өмірде қолдануына жағдай жасайды.

Бағдарламаны жүзеге асыру барысында тәрбиеленушілердің зейіні, есте сақтау қабілеті, ойлау, сөйлеу және өз бетінше шешім қабылдау дағдылары дамиды. Сонымен қатар балаларды тәртіптілікке, жауапкершілікке, сақтыққа, өз өмірі мен қоршаған ортаның қауіпсіздігіне ұқыпты қарауға тәрбиелеуге ықпал етеді.

Бағдарлама мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту үдерісінің вариативті компоненті ретінде балалардың қызығушылықтары мен жас ерекшеліктерін ескере отырып ұйымдастыруға қолайлы. Вариативті бағдарламаларды әзірлеуде тәрбиеленушілердің жас және психологиялық - физиологиялық ерекшеліктерін ескеру қажеттілігі нормативтік талаптарда да көрсетілген.

Қорыта келе, «Жол ережесі» бағдарламасы ересек топ тәрбиеленушілерінің жол қауіпсіздігі туралы білімдерін кеңейтіп, көшеде қауіпсіз жүріп-тұру дағдыларын қалыптастыруға бағытталған мазмұнды әрі қажетті бағдарлама деп есептеймін. Бағдарламаны мектепке дейінгі ұйымдарда қолдануға ұсынуға болады.

Ақтөбе облыстық әдістемелік
орталығының бөлім басшысы, п.ғ.м.

А.Искендинова

Түсінік хат

Мектепке дейінгі кезеңде балалардың қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру – тәрбиелеу мен оқытудың маңызды бағыттарының бірі. Бала күнделікті өмірде көшеде, аулада, қоғамдық көлікте және жол бойында түрлі жағдайларға кездеседі. Сондықтан мектепке дейінгі жастан бастап жолда жүру ережелері туралы қарапайым түсініктер қалыптастырып, өз өмірінің қауіпсіздігіне жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеудің маңызы зор.

Осы мақсатта әзірленген «Жол ережесі» бағдарламасы ересек топ тәрбиеленушілерінің жас ерекшеліктеріне сәйкес құрастырылып, балаларға жол қозғалысы ережелері туралы бастапқы білім беруге және қауіпсіз жүріп-тұру дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бағдарламаның мақсаты:

Ересек топ тәрбиеленушілеріне жолда жүру ережелері туралы қарапайым түсінік қалыптастыру, көшеде және қоғамдық орындарда қауіпсіз жүріп-тұру дағдыларын меңгерту, жол қауіпсіздігі ережелерін сақтауға тәрбиелеу.

Бағдарламаның міндеттері:

- балаларға жол қозғалысы ережелері туралы қарапайым түсінік беру;
- бағдарламаның түстері мен олардың мағынасын ажыратуға үйрету;
- негізгі жол белгілерімен таныстыру;
- жаяу жүргіншілердің жолдан өту тәртібін түсіндіру;
- жаяу жүргіншілер өткелін дұрыс пайдалануға үйрету;
- көлік түрлерін ажырата білу дағдыларын қалыптастыру;
- көшеде өзін қауіпсіз ұстау ережелерін меңгерту;
- қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстауға тәрбиелеу;
- жолдағы қауіпсіздікке байланысты жағдаяттарды дұрыс шешуге үйрету;
- балалардың зейінін, есте сақтауын, ойлау қабілетін дамыту;
- сақтыққа, жауапкершілікке, тәртіптілікке тәрбиелеу;
- өз өмірі мен денсаулығына ұқыпты қарау дағдысын қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер:

Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде тәрбиеленушілер:

- жолда жүрудің қарапайым ережелерін біледі;
- бағдарламаның үш түсін және олардың мағынасын ажыратады;
- негізгі жол белгілерін таниды;
- жаяу жүргіншілер өткелінің қызметін түсінеді;
- жолдан өту кезінде қауіпсіздік ережесін сақтайды;
- көліктің негізгі түрлерін ажыратады;
- көшеде және аулада өзін қауіпсіз ұстау қажеттігін түсінеді;
- қоғамдық көліктегі қарапайым тәртіп ережелерін біледі;
- жолдағы қауіпті жағдайларды ажырата алады;
- қауіпсіздікке байланысты сұрақтарға жауап береді;
- ойын және практикалық тапсырмалар барысында алған білімдерін қолданады;
- сақтық, тәртіптілік және жауапкершілік танытады.

Бағдарламаны қолдану мерзімі 3 жыл. Сағат саны – 36, аптасына – 1 сағат

Ұзақтығы 20-25 минут.

Бағдарлама тақырыптары

Бағдарламаны қолдану мерзімі -3 жыл.

Сағат саны – 36, аптасына – 1 сағат

№	Тақырыбы	Сағат саны
1	«Жол ережесін білейік, аман - есен жүрейік»	1
2	«Көше кездейсоқ оқиғаларға толы»	2
3	«Көшені қиып өтеміз»	1
4	«Біздің адал достарымыз бағдаршам»	1
5	«Дымбілместің бағдаршаммен және жолда жүру белгілерімен танысуы»	2
6	«Біз тайғақ көшедеміз»	1
7	«Ұжымдық жұмыс: Жол белгілері туралы суреттер салу	2
8	«Ойнауға қауіпті жерлер»	1
9	«Біз жолаушылармыз»	1
10	«Кім боламын?»	1
11	«Жол реттеушілер»	1
12	«Абайла бөбегім» ойын сауық	1
13	«Жолда жүре білейік»	1
14	«Біздің көше»	1
15	«Қоғамдық көліктерді пайдаланудағы жолаушылардың ережелері»	1
16	«Балабақшаға баратын жол»	1
17	«Жолда - абай бол»	1
18	«Балабақша көшелерін құрастыру»	1
19	«Көлік жүргізушінің міндеті»	1
20	«Жол белгілері»	1
21	«Көлік түрлерімен таныстыру»	2
22	«Жол атасы -бағдаршам»	1
23	«Жолдан өте білейік»	1
24	«Жол және көлік»	1
25	«Көшедегі көліктер»	1
26	Ұжымдық жұмыс: жол белгілерін және көлік түрлерін түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру	2
27	«Біздің әдемі көшелер»	1
28	«Бағдаршам - көше қиылысындағы реттеуіш»	1
29	«Жүргінші жолдар»	1
30	«Жол түрлерімен таныстыру»	1
31	Қорытынды: «Жолда жүру ережелер еліне саяхат»	1
барлығы		36 сағат

БАҒДАРЛАМА МАЗМҰНЫ

Ересек тобына арналған

1. «Жол ережесін білейік, аман - есен жүрейік» Жолда жүру туралы білімдерін кеңейтіп, тиянақты болуға үйрету. Тілдерін дамыту. Суреттерге қарап әңгіме құрастыру, жол тәртібіне байланысты ережелермен таныстыруды жалғастыру.
2. «Көше кездейсоқ оқиғаларға толғы» Көшедегі кездейсоқ болатын оқиғалар туралы әңгімелеу. Балаларды әрдайым сақ болуға үйрету.
3. «Көшені қиып өтеміз» Көшені қиып өткенде сақ болуға үйрету.
4. «Біздің адал достарымыз бағдаршам» Балалардың бағдаршам туралы түсініктерін дамыту.
5. «Дымбілместің бағдаршаммен және жолда жүру белгілерімен танысуы» Бағдаршам түстерін ажырата білуге үйрету. Жол белгілері туралы түсініктерін кеңейту және сақтауға тәрбиелеу.
6. «Біз тайғақ көшедеміз» Тайғақ жолмен жүруге, сақ болуға үйрету. Қыс мезгілінде көлік жүретін жолда жүрмеуге дағдыландыру.
7. «Ұжымдық жұмыс: Жол белгілері туралы суреттер салу» Балаларды ұжымдық жұмысқа қалыптастыру, Жол белгілері туралы сурет салуға бейімдеу және үйрету.
8. «Ойнауға қауіпті жерлер» Ауладағы, көшедегі ойнауға болмайтын жерлер туралы түсінік беру.
9. «Біз жолаушылармыз» Көше көріністері туралы түсініктерін қалыптастыру. Автобус ішінде тәртіп сақтап, үлкендерге орын беруге тәрбиелеу.
10. «Кім боламын?» Көше тәртібін реттейтін МАИ қызметкері туралы әңгімелеу. МАИ қызметкерлерінің еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу.
11. «Жол реттеушілер» МАИ қызметкерлері жайлы түсініктерін одан әрі қалыптастыру.
12. «Абайла бобегім» ойын сауық. Балалардың жолда жүру ережелерін меңгеру, ойын және іс жүзінде жол ережесін сақтауға үйрету, бағдаршам туралы білімдерін толықтыру.
13. «Жолда жүре білейік» Жолда жүру туралы алған білімдерін тиянақтау. Жол белгілерін айыра білу дағдыларын қалыптастыру.
14. «Біздің көше» Біздің көше туралы әңгімелеу. Көшеде жүргенде сақ болуға тәрбиелеу.
15. «Қоғамдық көліктерді пайдаланудағы жолаушылардың ережелері» Қоғамдық көліктер туралы түсінік беру. (ұшақ, поезд, автобус т.б) Қоғамдық көліктерді аялдамада күту керек екендігі туралы ескерту.
16. «Балабақшаға баратын жол» Балаларға өз балабақшасына келетін жолмен таныстыру және есте сақтау қабілеттерін дамыту.

17. **«Жолда - абай бол»** Жалпы жол белгілерімен балаларды таныстыруды жалғастыру, көлік түрлерімен таныстырып, қызығушылықтарын тудыру.
18. **«Балабақша көшелерін құрастыру»** Балабақша көшелері туралы әңгімелеу. Әрбір геометриялық пішіндердің көмегімен балабақша көшесін құрастыра білуге үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.
19. **«Көлік жүргізушінің міндеті»** Жүргізушінің міндеті туралы түсінік беру. Жүргізушілер адам өміріне үлкен жауапкершілікпен қарайтыны туралы айтып түсіндіру. Жүргізушінің еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу.
20. **«Жол белгілері»** Балалардың жол белгісі туралы түсініктерін қалыптастыру. Оларға өндірісте қажетсіз заттарды (киндердің қабықтарынан, шырын су ішетін түтікшелерден т.б) заттардан жол белгілерін жасауды меңгеру.
21. **«Көлік түрлерімен таныстыру»** Балаларды көлік түрлерімен таныстырып, білімдерін тиянақтап әдептілікке дағдыландыру.
22. **«Жол атасы -бағдаршам»** Балаларды көшеде жүру ережесін білдіру арқылы жолда жүру мәдениетіне үйретіп, сақтыққа тәрбиелеу, бағдаршам туралы мағлұматтарды еске салу.
23. **«Жолдан өте білейік»** Балаларға жол белгілері туралы білімдерін одан әрі дамытып, есте сақтау қабілеттерін арттыру.
24. **«Жол және көлік»** Балаларды жол және көлік түрлерімен таныстырып одан әрі білімдерін кеңейту Балаларды тәртіптілікке баулу
25. **«Көшедегі көліктер»** Балаларды көшедегі көліктер қозғалысын бақылып, қадағалап дағдыландыруға тәрбиелеу.
26. **Ұжымдық жұмыс: жол белгілерін және көлік түрлерін түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру.** Ұжымдық жұмысты бірлесе отырып ұқыпты, тәртіпті жасауға қалыптастыру. Қағазды қию арқылы бірлесіп жұмыс жасауға, достыққа, татулыққа тәрбиелеу.
27. **«Біздің әдемі көшелер»** Әдемі көшелер туралы әңгімелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтауды қалыптастыру және тәрбиелеу.
28. **«Бағдаршам - көше қиылысындағы реттеуіш»** Бағдаршам туралы түсініктерін тиянақтау. Бағдаршам түстерін ажырата білуге үйрету. Сақ болуға тәрбиелеу.
29. **«Жүргінші жолдар»** Балаларды жүргінші жолдары мен таныстыру, көшеде жүргенде сақ болуға, тәртіптілікке баулу.
30. **«Жол түрлерімен таныстыру»** Балаларды жолаушылар жолдары және көлік жолдарымен таныстырып, ажырата білуге дағдыландыру.
31. **Қорытынды: «Жолда жүру ережелер еліне саяхат»** Балаларды жыл бойы өткен тақырыптары бойынша білімдерін тиянақтау. Балаладың ойлау есте сақтау қабілеттерін дамыту жол жүру ережелерін сақтайтын жаяу жүргіншілер болуға тәрбиелеу.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. М.Қасымова. «Жол және жолаушы» оқу құралы. «Алматы» баспасы, 2009 жыл
2. М. Қасымжанова, «Жол және жолаушы», «Қазақстан» баспасы, «Жаттамақ» 2000 жыл
3. журнал «Халық тәлімі», № 3, 2000 жыл
4. журнал «Жол және бала», № 8, 1992 жыл
5. журнал «Жолда жүре білеміз бе?», № 4. 1998ж
6. Сейіт Кенжеахметұлы, «Алматы» баспасы, «Аялдама және жол»
7. журнал «Балабақша және бала», № 12, 2011жыл
8. Журнал «Бағдаршам», № 5. 1999 жыл
9. М.: Просвещение «Алматы» баспасы 2007жыл «Балабақша және отбасы»
10. журнал «Жол және Көлік», А\О «Международная «Москва» баспасы, №2, 2012 жыл
11. М.: Просвещение, «Алматы» баспасы,
12. 2007жыл « Жолда жүре білейік», М.: Просвещение «Алматы» баспасы,
13. журнал «Халық тәлімі», №8, 2013 жыл
14. К. Бекенов, «Жолың болсын, жолаушы», «Алматы» баспасы 2001 жыл.
14. журнал «Отбасы және балабақша», №8 2013 жыл
15. «Бала мен балабақша», №3, 2015